

Raport z zawodów szkolnych 53 Olimpiady Biologicznej

Rozstrzygnięcie odwołań od zasad oceniania rozwiązań zadań

Zadanie 15

Jedna z uczestniczek zwróciła uwagę, że z podstawy programowej z biologii nie wynika, że uczeń ma znać długość fali promieniowania UV. Jednak w podstawie programowej z fizyki w zakresie podstawowym znajduje się zapis odnoszący się do opisywania widma światła widzialnego jako mieszaniny fal elektromagnetycznych o różnych częstotliwościach. Wykorzystując tę wiedzę, uczeń szkoły ponadpodstawowej powinien być w stanie prawidłowo rozwiązać zadanie. Do przeprowadzenia i prawidłowej interpretacji wyników doświadczeń biologicznych często potrzebna jest wiedza z innych dziedzin nauk ścisłych i przyrodniczych.

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 25

Jedna z uczestniczek odwołała się od odpowiedzi do podpunktu 1. zadania, który brzmi: *Wodniczka tętniąca u eugleny służy wyłącznie osmoregulacji i nie jest wykorzystywana w procesie wydalania.* Uczestniczka argumentuje, że w podręczniku wydawnictwa Nowa Era znalazła się informacja, że u protistów słodkowodnych prawdopodobnie wraz z wodą z komórki są usuwane także szkodliwe produkty przemiany materii, co zdaniem uczestniczki oznacza, że nie można tego jednoznacznie stwierdzić. Jest to jednak raczej zarzut do podręcznika, ponieważ w wielu innych źródłach, również polskojęzycznych informacja o usuwaniu szkodliwych substancji wraz z wodą jest podawana bez podobnych zastrzeżeń. Np. w tekście dotyczącym protistów na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej MEiN napisano: *Wydalanie zbędnych i toksycznych produktów przemiany materii, np. związków azotowych, u protistów cudzożywnych zachodzi albo na drodze dyfuzji (gatunki żyjące w wodach słonych i pasożytnicze), albo za pomocą wodniczek tętniących (formy słodkowodne).*

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 26

Wpłynęło odwołanie z wnioskiem o uznawanie stwierdzenia *Grzybnia podstawczaków jest komórczakowa* za prawdziwe w związku z tym, że w czasie procesu płciowego u podstawczaków początkowo powstaje grzybnia wielojądrowa, która ulega przekształceniu w dikariotyczną. Krótkotrwałe i przejściowe występowanie komórczakowej formy nie powoduje, że stwierdzenie można uznać w ogólności za prawdziwe.

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 30

Uczestniczka wnioskuje o uznawanie stwierdzenia *auksyny indukują tworzenie zawiązków liści* jako fałszywego, argumentując to tym, że w podręczniku wydawnictwa Nowa Era użyto innego sformułowania do opisanie funkcji auksyn: *auksyny stymulują rozwój ulistnienia*. Sformułowanie użyte w podręczniku jest dość ogólne, jednak synonimiczne, a w razie potrzeby rozwiania wątpliwości informacje o szczegółowej roli auksyn są szeroko dostępne w innych źródłach.

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 35

Wpłynęło odwołanie, w którym uczestniczka wnioskuje o uznanie stwierdzenia 2. *Pierścienice mają zamknięty układ krwionośny* za fałszywe. Uczestniczka uzasadnia wniosek występowaniem otwartego układu krwionośnego u pijawek, jednak w stwierdzeniach tego rodzaju należy brać pod uwagę ogólne tendencje występujące w danej grupie organizmów. Występowanie wyjątków, powszechne w biologii, nie powoduje, że stwierdzenie opisujące ogólną prawidłowość staje się fałszywe.

Mimo że u niektórych pijawek faktycznie doszło do daleko idących modyfikacji układu krążenia i połączenia światła naczyń krwionośnych z celomą, to jednak u wielu gatunków zachował się stan pierwotny ewolucyjnie – zamknięty układ krwionośny, charakterystyczny dla całej grupy pierścienic. Dobrym przykładem jest pijawka lekarska *Hirudo medicinalis* (<https://doi.org/10.1242/jeb.134.1.235>; <https://doi.org/10.1111%2Fjth.12253>).

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 42

Jeden z uczestników wnioskuje o uznanie odpowiedzi A za poprawną. Został przedstawiony argument, że występowanie zębów zróżnicowanych na siekacze, kły, przedtrzonowce i trzonowce nie występuje w żadnej innej gromadzie kręgowców. To prawda, ale takie zróżnicowanie nie występuje również u wszystkich ssaków, na przykład u delfinów. Zatem odpowiedź A nie spełnia pierwszego z warunków zadania.

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.

Zadanie 42

Jedna z uczestniczek odwołała się do zasad oceniania podpunktu pierwszego i podała argument, że u prokariotów transkrypcja i translacja zachodzą w tym samym miejscu i czasie, więc rybosomy biorą udział w procesie translacji. Transkrypcja i translacja mogą u prokariotów zachodzić równocześnie, ale mimo to są to osobne procesy. Wynika to chociażby z faktu, że transkrypcja może zachodzić, gdy nie ma dostępu do funkcjonalnych rybosomów.

Zasady oceniania zadania nie ulegają zmianie.